

„Запознавай се със Бога, вървата и честта си, че ще се бора до смърт за свободата на българите в Македония и Одринско, че ще се побораваш безусловно за началството и безприкословно за изпълняване заповедите му; че няма да направиш нищо друго освен да думаш, както си дадено /таблата/, същото днес се употребява и всичко онова, което от днес нататък ще чуя, вода и рабаера на дълото. Въпреки това, нека биде убийство от едното от другарите с револвера или камата, която тукъ използва“.

Клетва на встъпващите в редовете на ВМОРО
/чл. 15 от правилника/

ТАМА

ТАМ, ТАМ ДУШИТЕ И СЪРЦАТА ВРАТИ!
ТАМ НАШИТЕ СЪРМЕЛЕНИЯ И ПЕЧИТИ,
ТАМ НАШИТЕ ОЧИ, УМОВЕ, ОБЛЕТИ,
ТАМ НЕКА ВСЪРЖО БЪЛГАРСКО ЯВТИ,

ТАМ, ДЕТО ДИВИЯТ ВАР ГЪЛЪН ПРОПОЛЪТИ,
ДЕ ОКРИДСКОТО ЕЗЕРО БИТИ,
ДЕ ДЪРНАКА ЖЕЛЕЗА, СЪТЪЧАТ РАБИТИ,
ДЕ НАША МАКЕДОННА ПИТИ.

СВЕТА И СЕБЕ ДА ЗАБРАВИ
И НА ЗАБРАВЕНИТЕ ДА ОТПРАВИ
НАДЕЖДА, БРАТСКИ ДУМИ И ПЪТИ.

НА ШРЕКИ ГОТОВНИ НИКОГ ДА НЕ ДРЪМЕ,
НА ВСЕКОЯ ВНЕ ОТ ТАМО, МО СЪМ
КЪМ БОГА – ПЪРВИ ДА СЕ ОТЪОБМЕ!

НЕ ДАВАМЕ ВИ

НЕ ДАВАМЕ И, НЕ, СЪИТА НИМА,
ВЕИТА НА СЪИТАТЕ ИЛИ ОТИЛИ
НЕ ДАВАМЕ ПРАДА НА САНУИЛА,
НИ СЛАВАТА НА ДВАМАТА СЪИТИЛИ

ТИ НАМА ВИ ТИ С НАМИ В ИЛИИТА,
ОТ ИЛИИТ ПЪРВИ И ТЪРШИИТ ВЕИИЛА,
ДА, НАМ В СЪИТИ, МО, ПЪРВИ И ГИИЛА,
И ПЪРВИТЕ НА НЕИИТЕ ПЪРВИ.

НЕ ДАВАМЕ И, ТЪМ НАМ НЕ ВЕИИТЕ ДАЛИ
ЛАМЕТА НА ВЕИИТЕ СЪМ СЪИТИЛИ,
ВЕИИТАТА НА НАШИТЕ СЪИТИ

НЕ ДАВАМЕ, ДИР ВЪВ СЪИТИ ОТИИТИ,
ДИР В ОИИИТ ГИИТИ, ПЪРВИ, ПЪРВИТИ,
СЪИТИТЕ СЪИИТИ ВЪЛ ПЪРВИ СЪИТИ

Ил. Вазов

ТАЈНИТЕ НА МАКЕДОНИЈА

София
1997.

Кочис,

Великиот ти татко...
најразовете ова...
една биле...
и разурни...
на планети...
не само...
фронтен, кој...
он не бил...
една обична...
болест...
машица...
с нас...
да...
нај...
Маки, разбирате, дојде
да не се подготвиме на тоа...
Далберг, ама можеш ли свикне
да најдеш ли и се дружиш ли...
Никој нив не забр... и кајко...
тужноста...
Класе мави, тилкоја...
Идејата му е...!
Видиш... да... да се...

Скопје - 1994

КОЛЕ ПЕТРОВ

ТАЈНИТЕ
НА
МАКЕДОНИЈА

Скопје – 1994

„Така секое добро дрво дава добри плодови, а секое лошо дрво дава лоши плодови: не може добро дрво да дава лоши плодови, ниту лошо дрво да дава добри плодови.

Секое дрво, кое не дава добар плод, го отсекуваат и го фрлаат во оган.“

Евангелие од Матеја: Глава 7

ПРЕДГОВОР

Во Скопскиот печат се појавија статии од различни автори, кои полемизираат околу „забранетите“ теми од досегашната историја на Македонија.

Какви се по националност Македонците? Од кога започнува да се создава „Македонската нација“. Верно ли е, дека до 1944 година историјските личности од „Историјата на Македонскиот народ“ се чувствуваат и декларираат како Бугари. Тоа се прашањата кои се по често си ги задаваат Македонците денес.

Во крај месец октомври 1993 година се стигна до таму, дека дури познатиот скопски историчар и бугаромразец Блаже Ристевски по Македонската телевизија јавно призна, дека македонските преродбеници и револуционери Гоце Делчев, Даме Груев, Горче Петров се чувствувале и декларирале како дел од Бугарската нација.

Целата полемика околу „Бугарскиот“ или „небугарскиот“ карактер на славјанското население во Македонија докажува, дека

колку и долго да суштествува една лага, накрај вистината излегува најаве.

А вистината е дека „Македонската нација“ беше провозгласена од Тито и неговите Скопски помагачи и со тоа се целеше постепено да се србизира кореното Бугарско население во Македонија. До 1944 година мнозинството од денешните „Македонци“ се чувствуваа и нарекуваа само и единствено Бугари.

„Тајните на Македонија“ е зборник со документи, кои 80 години беа (и сè уште се) забранети во Република Македонија.

Овие документални сведоштва му даваат можност на секој да ја проумее вистината за националниот карактер на Македонското население.

Многубројните фотографии на автентични документи за последен пат ја потврдуваат простата и азбучна вистина, дека не суштествува „Македонска нација“, зошто за да биде создадена таква, таа треба да има своја национална историја, а до 1944 година националната историја на славјанското население

на Македонија не беше никаква друга освен „Бугарска национална историја“.

Се разбира на крајот од XX век секој човек има право да се чувствува такъв, като што си сака. Може да биде дури и марсианец.

Но треба јасно и гласно да се каже историската вистина за Македонија, та кој сака да биде „Македонец по националност“ да знае, дека таткото на „Македонската нација“ не е никој друг, а Титовите другари - Лазо Колишевски, Светозар Вукманович-Темпо, Лазар Мојсов и цела дружина подобни на тие Србомани.

НАЈ-СТРАШНОТО ЗА НАШИОТ НАРОД

се разцепувањата, кои ги ослабуваат силите и помагаат на непријателите. Ете што пишува за обидите за разцепување Апостолот на Македонија Гоце Делчев на 5 јануари 1899 година во писмо до Никола Малешевски:

„...Отцепувањата и разцепувањата никако да не те плашат. Дејствително жално е, но што да правиме, кога си сме Бугари и сите страдаме од една општа болест! Ако таа болест не соштествуваше во нашите прадедовци, од кој е наследено и во нас, немаше да паднеме под грозниот скиптер на турските султани...“

Сопул
от 991.

Колко,

Колко ли ти има да се
неизразити оти амед и притога амед,
едина ти мизант. Душевност
и разурителност за масан да не
не плашат. Изсвизаемо,
право е, на що можеш да
привели, колко си еме да
ри на вон си ограда не оти
една оти да ботиш! Да то да
ботиш не си свизаемо да
нашир прадеи, оти колко
с наситието и ти неси, а ти не
да поити да ти поди прозиш
вон оти на турки за сица
ти. Наши, разира се, дити
с да не се подга да не на ти
ботиш, а ти можеш ли свизаемо
да направиш и си дружити тица?
Нши ти не си за си и тица оти
туркиш ботиш, а тица оти
колко тица, тица оти на тица.
Тица оти ти сица!
Вити тица да ботиш, а тица оти

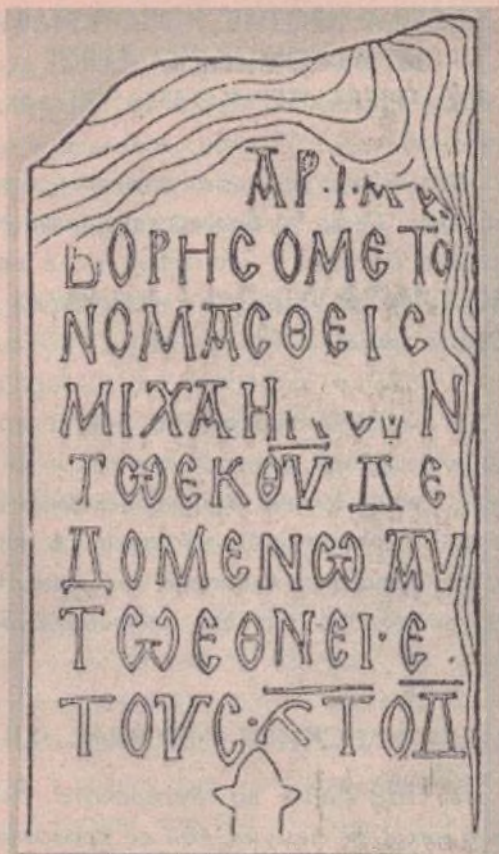
ОД „ПРОСТРАНТО ЖИТИЕ НА
КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“
ОД ТЕОФИЛАКТ ОХРИДСКИ /XI–XII век/

„Климент, како ги земал со себе си Наум и Ангелариј, се одправиле кон патот, кој водел кон Дунав... Тие закопнеали за Бугарија, за Бугарија си мислеле и се надевале, дека Бугарија е готова да им даде спокојство... Стигнале во Белград – тој нај-прочуен град од крајдунавските градови – и се јвиле при боритаркана, кој тогаш го пазел. Тие му разкажале сè кое се случило со нив, така како тој сакал да го дознае. А како го научил тоа и разбрал, дека тие се велики и близки на Бога мажи, решил, дека треба да ги испрати туѓинците при кнез Борис, чиито воен наместник тој бил, зошто знаел, дека Борис е жеден за такви мажи...

Кога пристигнале при Борис, тие биле примени со почит и како треба да бидат примени почитувани во секој однос и уважувани мажи...”

КАМЕНЕН СТОЛБ ВО СЕЛО БАЛШИ
/ДЕНЕШНА АЛБАНИЈА/

...Се покрсти кнезот на Болгарија Борис, преименуван Михаил, заедно со дадениот му од Бога народ, во година 866”.

Авторот на „Кратко житие на Климент Охридски“ /почетокот на XIII век/ Димитриј Хоматијан опишува, дека таквите надписи во чест на Борис-Михаил се поставени од Климент Охридски.

ОД „БЕСЕДА ПРОТИВ НОВОПОЈАВИЛАТА
СЕ БОГОМИЛСКА ЕРЕС“
ОД ПРЕЗВИТЕР КОЗМА /XI век/

„Се случи, дека во годината на православиот цар Петар во Болгарската земја се појави поп со име Богомил – по верно е да се нарече Богунемил. Тој прв започна да проповедува ерес по Болгарската земја...“

Богомилството освен во Болгарското царство добило широко распространување и во Италија, Франција, Србија, Босна, Русија, Унгарија. Приврзаниците на богомилството во Италија се нарекувале Катари, во Франција - Албигојци и Бугри. Насекаде во Европа станала позната „опасната Бугарска ерес“...

ОД ДУКЉАНСКИОТ ЛЕТОПИС /XII век/

„По тоа време во Бугарското племе се издигнал некој си Самуил, кој се провозгласил за цар. Тој водел долги војни со Грците и ги изгонил од цела Бугарија, така дека при негово време Грците не смееле да се приближат таму...“

„И така после смртта на Бугарскиот цар Владислав император Василиј, како собрал голема војска и множество кораби, започнал да ја завојува земјата и ја завладеал цела Бугарија, Рашка и Босна, цела Далмација и сите крајбрежни области чак до пределите на Долна Далмација“.

ОД „ХРОНИКА“ НА ВИЗАНТИЈСКИОТ
АВТОР ЈОАН СКИЛИЦА /XI ВЕК/
ОПИШУВАЊЕ НА НАВЛЕГУВАЊЕТО НА
ВАСИЛИЈ II БУГАРОУБИЕЦ

„Императорот /Василиј Бугароубиец/, кој сакал да одмазди на Самуил за стореното ги собрал ромејските војски и решил сам да навлезе во Бугарија... Тој навлегол во Бугарија преку Родопите и реката Хеброс /Марица/. Го оставил во тил магистар Лав Мелисин и му заповедал да ги пази проходите, а самиот тој, како преминал преку теснините и горите, крај Триадица, наречена порано Сердика /Софија/, стигнал до едно село, наречено Стопонион /Ихтиман/, се разположил на логор таму и започнал да обмислува како да ја овладее со обсада Сердика...“

ЦАР ИВАН ВЛАДИСЛАВ ВНУК НА ЦАР САМУИЛ

и син на Арон води долга и нерамна борба за запазување на државната независност на земјата.

За народноста на Самуиловиот род сам Цар Иван Владислав споменува во еден каменен надпис откриен во град Битола во 1956 година при дособарувањето на Чуш џамия. Надписот е широко познат на историчарите и се запазува во Историјскиот музеј во Битола.

Каков е карактерот на државата на Самуил и Иван Владислав секој може да си одговори, като ќе го прочита текстот на Битолскиот надпис, кој го даваме и со снимка.

НАДПИС ВРЗ ПЛОЧАТА НА ЦАР ИВАН ВЛАДИСЛАВ

„Во 6523 година од створението на светот се обнови таа крепост зидана и правена од Јоан самодржец Болгарски и со помошта и со молитвите на пресветата владичица наша Богородица и застопувањето на врховните апостоли таа крепост беше направена за убежиште и за спасување и за животот на Болгарите. Започната беше крепостта Битола во месец октомври во 20 ден, а се заврши во месец во крај. Тој самодржец беше Болгарин по род Унука на Никола и Рипсимија благоверните, син на Арон, кој е брат на Самуил цар самодржавен и кој двајцата ја разбија во Штипон грчката војска на Цар Василиј каде беше земено злато....., а този в цар бидува разбиен од Цар Василиј во 16522 година од створението на светот /во Клуч и почина во крај на летото.“

ОХРИДСКАТА АРХИЕПИСКОПИЈА

После превземањето на државната територија Василиј II Бугароубиец ја запазува црковната независност, така што ја трансформира Патриаршијата во афтокефална Архиепископија со седиште во град

Охрид. Суштествуваат голем број документи, во кои Охридската Архиепископија се споменува како Бугарска. Ете подолу слика на едно од тие докази.

Потпис со зелено мастило на Охридскиот архиепископ Григориј од XVI век на грчки пергамент пазен во Румјанцевскиот музеј во Москва.

Разчетено: † Ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ Πατρὸς Ὁμοῦσθενος καὶ τοῦ υἱοῦ Ὁμοῦσθενους Ἀρχιεπίσκοπος Γρηγόριος (Со Божјата милост на сепаква България и на Прва Јустиниана Охрид архиепископ Григориј).

Прочитано: Со Божјата милост на септа Бугарија и на Прва Јустинианна Охрид архиепископ Григориј.

ЗА ВОСТАНИЕТО НА ЦАР ПЕТАР ДЕЛЈАН ВО „ХРОНИКА“ ОД СКИЛИЦА

„...Тој разгласил, дека е син на Роман, синот на Самуил и го бунтувал народот на Бугарите, кои одскоро го положиле вратот под јарем и силно се стремеле кон слобода. И така луѓето му поверували на зборовите и го провозгласили за цар на Бугарија. Кога тргнал од таму преку Ниш за Скопје, кој е главниот град на Бугарија, тие известувале за него по патот и го славеле.“

Провозгласувањето на Петар Делјан за Цар на Бугарите во 1040 г.- минијатура од Мадридскиот препис на Јохан Скилица (XIII век.)

КНИЖНИНАТА ЗА МАКЕДОНИЈА

Името на јазикот, говорен од населението во Македонија, преку целиот историјски развој, недвосмислено е посочено во документите: Теофилакт Охридски (крај на XI – почетокот на XII в.) во „Пространото житие“ го нарекува Климент *„прв епископ на Болгарскиот јазик“*; Димитар Хоматиан, охридски архиепископ (крај на XII – почетокот на XIII в.) се поплакува на србскиот крал Стефан Радослав, дека *„на бугарски јазик не може да се толкува или говори“*; Византијскиот историчар Ниџифор Грегора през 1326 година одбележува, дека Бугарите по Струма, Струмица и Скопје го поздравиле *„на свој јазик добродушно и засмеано“*. Во време на турското робство во Македонија робовите, купувани од Венецијанските трговци, се именувани *„на бугарски јазик“*. Србскиот патриарх Василиј Бркиќ, составил „Опис на провинциите во турската држава“ во 1771 година, одбележува: *„но така како Болгарите се многу повеќе од Турците, та по цела Македонија сите говорат бугарски јазик“*.

Францускиот чиновник од конзулатот во Солун Кузинери (1777–1779, 1786–1793 г.) подцртува, дека Воденската епархија на запад од Солун

„целата е населена со Бугари“ и затоа „сите архиепископи, кои доаѓаат во Воден, макар и Грци по народност, се принудени да научат бугарски јазик“. Германскиот научник Гризебах, патувал низ Македонија во 1839 година, одбележува, дека „од Солун на запад не се слуша веќе грчки јазик и одтаму чак до албанските гранични линии живеат Бугари“.

Рускиот монах Партениј во 1839 година пишува, дека во Македонија „бугарскиот говор е поблизок до славјанскиот одколку рускиот“. Австријскиот конзул Хан, ја обиколил Македонија на два пати (1858 и 1863 г.), посочува, дека „Србско-Бугарската јазична граница минува по р. Болгарска Морава, чак до Призрен во полињата на Шар планина“.

КНИЖОВНИЦИТЕ ОД МАКЕДОНИЈА ОТВОРЕНО ГО ДЕМОНСТРИРААТ СВОЕТО БОЛГАРСКО САМОСОЗНАНИЕ

Паисиј ја нарекува својата историја – „Историја Славјаноболгарска“. Во неа тој јасно и определено ги сврзува поимите род–народ–татковина–учење–обичај со јазик, како составува цела национална програма. Кон тоа Рајко Жинзифов покасно

ги додава верата и народноста. Во книжовниците од Македонија се создава традиција за етничко именување на јазикот, на кој тие пишуваат. Јоаким Крчовски издава „Повест ради страшнаго и втораго пришествија Христова, собранаја од различни св[ет]их писанија и преведена на простији јазик Болгарскиј“ (во Будин град, 1814) и „Чудеса прес[ве]тија Б[о]городици, преведени од книга „Амортолон Сотирив на болгарски јазик“ (во Будин град, 1817). Тетовскиот (од с. Теарце) монах Кирил Пејчинович го нарекува трудот си „Книга сија зовомаја Огледало, описасја ради потреби и ползованија препростејшим и некнижним јазиком Болгарским Долнаја Миссии“ (во Будин град, 1816).

Тука треба да се однесат уште книгите на: граматистот од Банско – Неофит Рилски „Болгарска граматика“ (Крагуевац, 1835), „Новиј завет, новопреведенниј от славенскаго на Болгарскјѣ Азыкъ“; на солунчанаецот Павел Божигробски „Евангелие (типосано на Богарској език со гръцки букви)“, (Солун, 1852); на свештеникот од Скопско Натанаил Зографски „Буквар славеноболгарски“ (Букурешт, 1865 г.). Охриданаецот К. Шапкарев го напишува „Български буквар...“ (1868 г.), „Голема Българска читанка“ (1868 г.), „Сборник от Български народни умотворения“ (1891–1894 г.).

...и не е вярно да се каже, че всички българи
...и не е вярно да се каже, че всички българи
...и не е вярно да се каже, че всички българи

Игри и Народност.

Славейко. Ще ли им дадем да играят?
Славейко. Игри и народност!
И игрите трябва да им дадем!
И народността! (или казваме на българите
Игри и народност).

И. А не народност, а игри?
И. Не народност, а игри!
И. Да!
И. Да!

И. Да! (или казваме на българите
Игри и народност).

И. Да! (или казваме на българите
Игри и народност).

И. Да! (или казваме на българите
Игри и народност).

И. Да! (или казваме на българите
Игри и народност).

Фотографија на страница од „Български буквар“
1868 г. Автор Кузман Шапкарев.

Св. Св. Кирилъ и Методиѣ
Славянската азбука.

...и не е вярно да се каже, че всички българи
...и не е вярно да се каже, че всички българи
...и не е вярно да се каже, че всички българи

...и не е вярно да се каже, че всички българи
...и не е вярно да се каже, че всички българи
...и не е вярно да се каже, че всички българи

Фотографија од „Голяма Българска читанка“
1868 год. од Кузман Шапкарев

ПАИСИЈ ХИЛЕНДАРСКИ.

Роден во град Банско Во 1745 година станал монах во Хилендарскиот манастир. Грчките и србски духовници се подсмевнувале на Болгарите, дека немаат напишано своја историја. Паисиј ги проучува запазените во манастирите стари Бугарски ракописи. Оди за оваа работа и во странство. Во 1762 година ја завршува својата „Историја Славјано-Болгарска“.

КОН ОНИЕ КОИ ИМААТ ЖЕЛБА ДА ГО ПРОЧИТАТ И ЧУЈАТ НАПИШАНОТО ВО ТАА ИСТОРИЈА (Од „Историја Славјаноболгарска“)

„Ја напишав за вас, кои сакате Болгарскиот род и Болгарската татковина и сакате да знаете за својот род и јазик. Препишувајте ја историјата и платете нека ви ја препишаат кои умеат да пишуваат и пазете ја да не изчезне.

Но некои не го сакаат својот Болгарски род, а се обраќаат кон туѓа култура и туѓ јазик и не се грижат за својот Болгарски јазик, но се учат да читат и говорат по грчки и се срамот да се нарекат Болгари... Од целиот славјански род најславни биле Болгарите, прво тие си се нарекле Царови, прво тие си имале Патриарх, прво тие си се крстеле, најмногу земја тие завладеале. Така од целиот славјански род биле најсилни и најпочитувани и првите славјански светци, просиле од Болгарскиот род и јазик, како и за тоа поред ја напишав таа историја“.

Отец Паисиј посочува, дека Бугарите треба да добијат своја самостојна црква; да се учат на

роден јазик и да ја возстановат својата велика држава. Познавајќи лукавоста на Срби и Грци тој предупредува:

„Ти Болгарино не се мами. знај својот род и се учи на својот јазик“.

МАРКО ТЕОДОРОВИЧ ВЕЗОВ Е ПРАДЕДО НА ПОЕТОТ НИКОЛА ВАПЦАРОВ.

Во 1792 година тој издава во Виена свој „Буквар“, каде одбележува:

„Г. МАРКА ТЕОДОРОВИЧА
Булгара родомъ изъ Разлога“
ПЕРВОЕ ОУЧЕБНОЕ
Хотѣющимъ обучитися Русскому
языку Славянскимъ; называемое
БУКВАРЪ.
Озъ азбукииъ полезными и потребными
Наставленіями,
по которому возможно въ крат-
кое время обучити не только Русо-
вима, но и Славянскаго
Славянскаго языка Писанію
и Чтенію и вообще азбуку и языкъ
Славянскій въ 17 страницъ календаръ
и азбуку
ИЖАНОВСКИИЪ
Г. МАРКА ТЕОДОРОВИЧА
Булгара родомъ изъ Разлога

ВЪ ВІЕНѢ,
при Г. СТЕФАНѢ Ш. НОВАКОВИЧѢ,
въ Оливной Стѣнѣ, Валленштейнскій и въ
старинныхъ Издѣлкахъ Врштанъ 2. типографія
1792.

ЙОАКИМ КРЧОВСКИ.

Од село Осломеј, Кичевско. Народен будител. Автор на четири книги, напишани на „*прост јазик Болгарски*“. Роден околу 1750 година, а умира во 1820. Целиот си живот го посветува на просветата. Во историјата останува, како човек кој работел на еден книжовен јазик, кој да е разбирлив за обичното население.

Книгите му се печатани меѓу 1814 и 1819 година

1814 година: „*Повест ради страшнаго и Втораго пришествия Христова, собраная от различных светих писаниях и преведена на простейший язык Болгарски ползвания ради простейших человеков и некнижных*“.

1817 година: „*МИТАРСТВА*“. Уште во заглавната страница големиот просветител ги посочува македонските градови кои го подпомогнале издавањето на книгата: „*Кратово, Крива Паланка Сечишта, Штип и прочих градов Болгарских*“.

1817 година: „*Чудеса пресвятия Богородици преведена от Арматолон Сотирия на Болгарски јазик*“.

Фотографија од „*Повест ради страшнаго и Втораго пришествия Христова*“ од Јоаким Крчовски.

„МАКЕДОНСКИОТ ПЕРРОДБЕНИК“ КИРИЛ ПЕЈЧИНОВ

Роден во село Теарце при град Тетово. Виден просветител и духовен водач. Неговите книги се едни од првите напишани на простонароден јазик. Делото и книгите му добиваат одзвук по целата Бугарска земја. Во 1816 година ја издава својата книга „ОГЛЕДАЛО“ каде изрично одбележува за каков го смета јазикот на кој е напишана „...*препростешим и не книжним јазиком Болгарским долния Миссий*“.

Во 1840 година Кирил Пејчинов печати во Солун друга своја книга: „*Оутешение грешнимъ*“. Во предговорот од печатарот архимандрит Теодоси од град Дојран читаеме:

...*„Оутешение грешним: прикаде го со толкуване на препрости јазик Български долния Мисий Скопский и Тетовский...“*

И „македонскиот перродбеник“ К. Пејчинов и „македонскиот печатар“ ја нарекуват Македонија Долна Мизија /Горна Мизија е денешна Бугарија/.

О Г Л А В Л Я О

СѢНІСАСА РАДІ ПОТРЕКИ И ПОЛЗОВАНІА
 придоустишимъ и не книжнымъ изыкума
Болгарскимъ долна Мѹссѹи, много-
 грѣшнымъ во Промонастѣхъ и недостой-
 нѣшымъ Ігуменомъ Краль Мѹрко
 вагѹ Монастыра: иже во Скѹнѣ
 оу Мѹркоа река Храма стѹгѹ ве-
 ликомѹченика Димитріа

КУРІАДЪ ТЕТОВЦЪ ПЕЧИНОВИЧЪ

И ИДАМА НА ТѹНЪ ИЖДИВІИМЪ И ПОТРАНИМЪ
 БѹГОРОКІНАГѹ во Оваціниціѣхъ

ГЛАВНОЕ ОУЧЕБНОЕ ОУЧЕБНОЕ

ПѢСА ѿ Призона града

✠~~~~~✠

ВЪ БѢДНИХЪ ГЛАВЪ,

Писаны Брѹдникъ: Оуниверситѹта ПѢданскаго

1816

МИСЛУВАЊЕТО НА КОНСТАНТИН МИЛАДИНОВ ЗА ТОА КАКО ДА СЕ НАРЕКУВА МАКЕДОНИЈА

Тоа го објаснува уште во средината на минатиот век Константин Миладинов во свое писмо до патриархот на Болгарското национално ослободително движење Георги Раковски. Ете што пише К. Миладинов: *...„Во мојот оглас Македонија ја нареков Западна Болгарија /како треба да се вика/ зошто во Беч Грците се розпоредуваат со нас како со овци. Тие сакаат Македонија да биде грчка земја... А тамошните повеќе од два милиона Болгари што ќе правиме со нив?...”*

Во „Цариградски вестник“ Димитар Миладинов ја изтакнува опасноста од гркоманството и посочува: *...„Скоро шест осмини од Македонија населени од еднојазични Болгари се учат на елинско писмо и од Елините се нарекуваат Елини...”*

Во 1861 година двата брата Миладинови издават зборник „Български народни песни“. Во поканата за собирање на предплата Константин Миладинов пишува: *...„Песните зафативме да ги собираме од секакви страни на Западна Болгарија, т.е. од Македонија например од Охрид, Струга,*

Прилеп, Велес, Костур, Кукуш, Струмица и други
места уште и од источна Болгарија“...

БЪЛГАРСКИ

НАРОДНИ ПЕСНИ

СОБРАНИ

ОД

БРАТЯ МИЛАДИНОВЦИ

ДИМИТРИЯ И КОНСТАНТИНА

В ПЕЧАТ

КОНСТАНТИНА

ВЪ ЗАГРЕБЪ-

ВЪ КНИГОПЕЧАТНИЦА-ТА НА А. ШИМА

1891.

Фотографија од оригиналната книга на Миладиновци
„Български народни песни“.

ОХРИЃАНИ САКААТ ВО 1861 ГОДИНА ДА СЕ ВОСТАНОВИ ОХРИДСКАТА АРХИЕПИСКОПИЈА

Во 1860 год. охридското население посакало да се изпрати владика, кој да одговара на новите потреби на времето и да не пречи на Бугарскиот јазик. Цариградската патриаршија им го испраќа Гркот Милетиј. Охриѓани протестираат и настојуваат за воспоставување на затворената во 1767 година Охридска архиепископија.

Достоуважени представители на Болгарскиот народ.

Подпишаните жители на Прва Јустинијана или на Охрид како видовме од една страна, дека при сета ни надеж општата мајка Великата Христова црква не даде никакво внимание на подадените ни едно до друго општи молби до неа сред кое топло молиме да го замени избраниот против нашите желби и молби митрополит Милетиј... А од друга страна осведочени, дека целиот наш Болгарски народ негодува по истите причини против великата Христова црква... сметавме за наша неизбежна должност согласно со нашиот народ да Ви назначиме и да Ви признаеме сред натамошното наш општо полномошно полновластни представи-

тели, што од наша страна нај-топло да ја помолите
Високата порта да ги послуша нашите молби и да
не избави од своеволието на грчкото духовенство,
како го потврди основувањето на автокефална
архиепископија на Прва Јустиниана Охридска и на
цела Болгарија, која несправедливо и незаконно го
присвои истото грчко духовенство...

9 април 1861 година
во прва Јустиниана или Охрид.

ОД „АВТОБИОГРОФИЈАТА“ НА ГРИГОР ПРЛИЧЕВ“ 1885 Г.

„После отидов кај Рангвис и му зајавив, дека јас сум сочинителот на „О Арматолос“. Он ме прими многу ласкаво и со весел глас ја повика госпоѓата и ме препорача.

...
- Од каква сте народност?

- Болгарин.

- Не е можно Болгарин да има црни коси и црни очи.

На тоа не одговорив...”

...
„Во мај 1868, ако добро помнам ги поканив првенците во мојот дом.

- Сакате ли да воведеме Болгарски јазик во цркви и училишта?

- Сакаме.”

...
„...Во почетокот на ноември 1868 се вратив од Цариград и незабавено воведов болгарски јазик во цркви и училишта. Тоа не му се допаѓаше никако на Милетиј. Какви он интриги скова против мене, ќе покажат фактовете...”

КАКОВ „МАКЕДОНСКИ ПЕРРОДБЕНИК“ БЕШЕ РАЈКО ЖИНЗИФОВ

Рајко Жинзифов - роден 1847 година во Велес. Завършува универзитет во Москва. Ученик на Браќа Миладинови. Автор на големо книжно наследство. Доста е да се види само и едно од стихотворенијата му во кое тој брани својот роден крај.

*Кога ќе стигнеш во моја земја
во Бугарска Македонија
ќе видиш Бугари јунаци
нестрашливи македонци...*

*Речи речи: „Македонци вие Бугари јунаци
докога вие во темница ќе седите црни лица?*

*Сите согласни станете,
Бугарски школи отворете
во цркви Бугарски читајте,
од никого не се плашите!*

.Рајко Жинзифов (1860 год. „Гулаб“)

Во својата статија „Слово за полка Игорев“ Рајко Жинзифов одбележува:.....*„Ние за Болгарски јазик го сметаме тој јазик, кој сја говорит по цела Македонија, Тракија, Болгариј, меѓу говорите на кои има многу малку разлика...*

*Нема Македонци, нема Тракијци, како
отделни народи, а има само Славјане Болгаре, кои
живеат по кажаните места, имењата на кои, може
би имаат си право во географијата, а не во
народноста..."*

Подобар одговор на тие кои служејќи на
србоманството и југословенскиот комунизам се
обидуваат да префрлат географскиот поим врз
народноста едвај ли може да се даде дури и
денес!

*...Бугарија Горнја, Долнја,
од Вардар до Дунава...
...За граници сметаме ние
река Вардар, река Дунав*

*Гора Балкан – Стара ни планина,
гора Беласица, Доспат,
ни останале од старина.*

*Поемата „Гусляр во собор“ /1862/
Автор Райко Жинзифов*

Во резултат на Априлското востание од
1876 година Русија започнува подготовка на војна
за ослободување на Бугарија. Рајко Жинзифов
собира докази за „Патевоодител по Македонија“, кое
да биде во помош на руската армија, но умира во
1877 година во Москва без да го види саканото
од него Ослободување.

АПРИЛСКОТО ВЪСТАНИЕ ОД 1876 ГОДИНА

Во 1875 година Бугарскиот Централен Революционерен комитет зема решение за дигање на востание во болгарските земји. Използувајќи комитетите на Внатрешната револуционерна организација изградена од Васил Левски во април 1876 година востанието започнува, и ги обфаќа Централна Бугарија /Копривштица, Панаѓуриште, Пештера, Брацигово/ и делови од Пиринско и Малешевско. Востанието е задушено со големи жестокости од турците и тоа принудува Великите сили да земат мерки за давање на слобода на Болгарите. По тоа прашање е свикана Цариградската дипломатска конференција.

ЦАРИГРАДСКАТА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ВЕЛИКИТЕ СИЛИ

Цариградската дипломатска конференција започнува во месец декември 1876 година. Учествуваат шестте европски Велики сили и Турција. Изработен е општ проект за давање автономија на Бугарија. Се предвидува територијата населена со Болгари да се раздели на две области: Источна со центар Трново и Западна со центар Софија „со *преовладешто Бугарско население*“. Сите представители на Великите сили ги примат така оцртаните граници. Султанот го блокира решението и откажува да даде автономија за Бугарија. Тоа дава основа на

Русија да започне војна со Турција, која завршува со потпишувањето на Санстефанскиот мировен договор на 3 март 1878 година. Договорот ги определува границите на Бугарската држава приближно по тие определени од Цариградската конференција.

ИЗВАДОК ОД ПРОТОКОЛИТЕ НА ЦАРИГРАДСКАТА КОНФЕРЕНЦИЈА НА ВЕЛИКИТЕ СИЛИ ОД ДЕКЕМВРИ 1876 ДО ЈАНУАРИ 1877 Г.

1-во. Ќе бидат образувани од долупосочените и согласно со приложената тук карта два вилаета.. Источниот вилает, кој ќе има за главен град Трново, ќе биде составен од санџациите: Русенски, Трновски, Тулчански, Врачански, Сливенски, Пловдивски /без Султанери и Ахчелеби/ и од казите: Крленска /Лозенградска/, Мустафашавска /Свиленградска/ и Казалачанска /Елховска/. Западниот вилает, кој ќе има за главен град Софија, ќе биде составен од санџациите: Софијски, Видински, Нишки, Скопски, Битолски /без две јужни кази/, еден дел од Серски санџак /трите северни кази/ и од казите Стумица, Тиквеш, Велес и Костур.

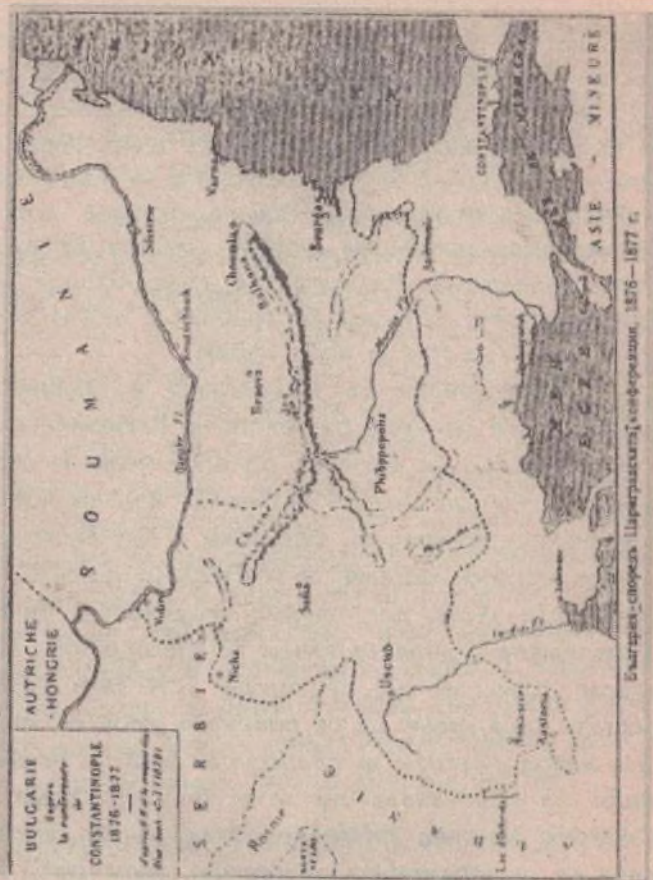
БЕРЛИНСКИОТ КОНГРЕС ЈА РАСКИНА САНСТЕФАНСКА БУГАРИЈА

Територијата на Бугарија биде распарчена на пет части. Кнежество Бугарија ги опфаќа териториите на север од Балканот. Од Пловдивска Тракија се создаде автономна државна област - Источна

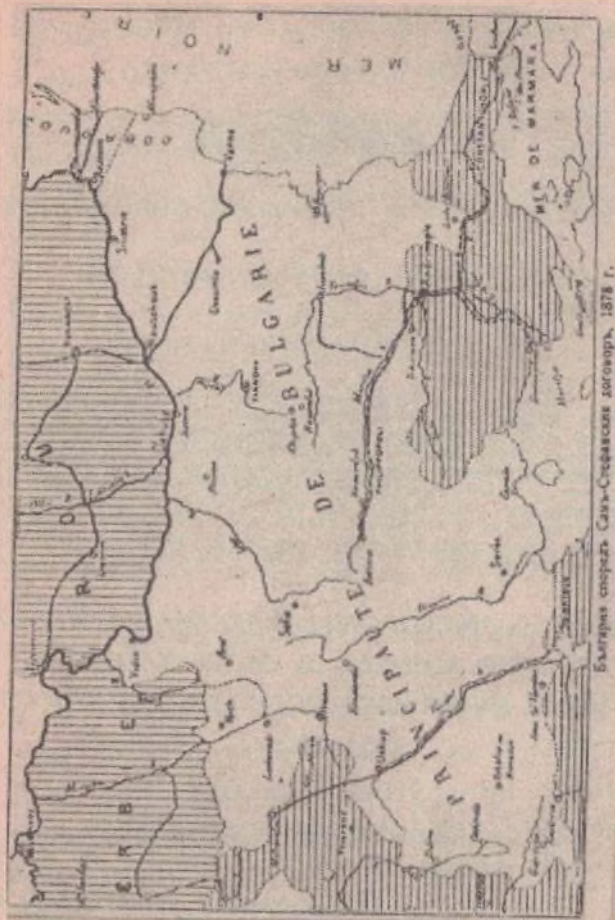
Румелија (во 1885 година таа се обедини со Кнежеството и покрај спротивувањето на Великите сили). Србија, за да го спречи на Соединението започна Србско-Бугарска војна, но претрпе тежок пораз и беше принудена да ја признае волата на Болгарите. Македонија и Одринска Тракија останаа после Берлинскиот конгрес во Турција. Северна Добруџа беше дадена на Романија (за компенсација на присоединетата от Русија Бесарабија), а Моравската област со град Ниш ја доби Србија.

Населението од Македонија и Одринска Тракија не се примири со волата на Великите сили и ја продолжи борбата за ослободување и обединување со слободната Татковина. Веднаш после Берлинскиот конгрес во Разложко и Крененско се подига масово востание против распарчувањето на Бугарските земји. Востаниците создаваат в Пирин „Привремена Болгарска влада во Македонија“. Таа издава повик во кое се кажува *„...И така браќа настана веќе време да се покажеме себе си, дека сме народ достоин за слободата, дека во нашите жили не престанала да тече крв од Крума и Симеона. Настана време да покажеме на Европа, дека да се раздели со црnilo цел еден народ не е шега...“*

Овој документ јасно покажува, дека целта на востанието е да се сопре поделбата на Болгарскиот народ од Великите сили.

Границите на територијата населена со Болгари според Цариградската конференција на Великите сили 1876 г.

България според Санстефанскиот мировен договор, 1878 г.

Бугарија според Санстефанскиот мировен договор

Фотографија од „Житиеописание“ на митрополит
Натанаил Охридско-Пловдивски

ЖИЗНЕОПИСАНИЕ

МИТРОПОЛИТА ОХРИДО-ПЛОВДИВСКАГО

НАТАНАИЛА

(АВТОБИОГРАФИЧНИ ВЪЛЪЖКИ)

Азъ, нѣрѣк Екзархически Охридски Български Митрополитъ *Натанаилъ* съмъ се родилъ, нѣрво дѣте на родителиѣ ми, въ 1826 година, 1) Октомврий 29 както поелъ ми казваха, въ Македония, въ Скопското село *Кучиштанъ*, отъ родители чисти Бугари (Българи), Православни християни, прости, безкакви похвалѣнци: *Славо* и *Слава Войковъ*, Иеромонахъ *Миниселъ*, отъ селски манастиръ „Свети Архангелъ“, ме е кръстилъ и ме е именувалъ *Нико* ил *Недѣлко*. Като съмъ навършилъ 3 години отъ рождението ми, споредъ тѣрзи пѣтъ обичаи, ми се надстригали косицѣтъ. Кръстникѣтъ ми е билъ *Стефанъ Уеовъ*; това е станало при вечерно угощение на събрание отъ роднини селски ивонни гости.

ПОВИК НА МИТРОПОЛИТ НАТАНАИЛ ОХРИДСКИ
ДО ПЕТКО ВОЈВОДА ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ НА
БОРБАТА НА БУГАРИТЕ ОСТАНАТИ ПОД ТУРСКО
/25.I.1878 г./

25. IX. 1878 г.

Народолубиви господин Петко Војвода!
Во Чепелар

Бидејќи Вашето видување е многу потребно со г-н Димитрија поп Георгиев, кој се наоѓа во Дупнишка Цумаја и е водач над тамошните по

границата народни стражари, за да си разговорите за едно многу важно прашање за во полза на сите Бугари, кои од Берлинскиот конгрес се оставија пак под турско тиранско управување. Затоа штом го добиете моето соопштение, незабавено да се упатите за таму.

Во спротивен случај, ако работите не Ви допуштат да отидете сам до дотаму, за тоа од Ваша страна да испратите едно верно и благо-разумно лице, кое да може да го изврши Вашето за нашиот народ интересно дело.

Како Ве поздравувам во името на Македонските Бугари, останувам се Ваш содружник за ослободувањето на неослободените Бугари во Турско.

Еден народолубив македончанин /Натанаил/

ПЕТКО ВОЈВОДА /Петко Кирјаков Калојанов - 1844-1900/, Бугарски национал-револуционер, роден во с. Доганхисар, Источните Родопи. По време на Ослободителната војна дејствува во Родопите и Беломорието. Еден од основувачите на легалните Тракијски организации во Кнежеството.

ДИМИТАР ПОПГЕОРГИЕВ БЕРОВСКИ /1840-1907/. Роден во с. Берово, Малешевско. Бугарски национал-револуционер. По време на Априлското востание 1876 година дејствува во Пијанечкиот крај. Началник е на штабот на Кресненско-Разложкото востание од 1878-1879 година против Берлинскиот конгрес. Учесник во Србско-Болгарската војна околу Соединението на Кнежеството со Румелија во 1885 година.

МИТРОПОЛИТ НАТНАИЛ ОХРИДСКИ /Светско име Нешо Бојакиев - 1820-1906/. Роден во с. Кучевишта, Скопска Црна гора. Еден од инициаторите за востановување на Охридската архиепископија. После создавувањето на Бугарската екзархија во 1870 година е првиот митрополит на Охрид. Зема дејно учество во организирањето на отпор против решенијата на Берлинскиот конгрес. Еден од организаторите на Кресненско-Разложкото востание.

ОСНОВАЧИТЕ НА ВМРО

Во 1893 година во град Солун шестима мажи основуваат ВМРО. Нејзините први идеолози беа Дамјан /Даме/ Груев и д-р Христо Татарчев. Првото име на Организацијата беше „Болгарски Македоно-Одрински Революционерни Комитети“ /БМОРК/. Уставот на БМОРК е создаден од Георги /Гоце/ Делчев од Кукуш и Горче Петров од Прилеп. Според Чл. 2 *„Организацијата ќе работи за ...будење сознањето за самозаштита во Бугарското население и подготвување и подигање на сеопшто востание“*. Според Чл. 3 *„член на БМОРК може да биде секој Болгарин без разлика на полот, кој не е компромитиран со ништо нечесно и бескарактерно пред општеството и кој ветува да биде со нешто полезен на револуционерното ослободително дело...“*

Сето тоа покажува, дека Внатрешната револуционерна организација се создава единствено за самозаштита на Бугарското население, а не за да се бори за некаква си измислена од болни мозоци македонска нација.

Ете како ја објаснува целта на борбата Гоце Делчев во 1901 година: *„...Треба да се борим за автономијата на Македанија и Одринско, за да ги зачуваме во нивната целост, како еден етап за идното им присоединување кон општата Болгарска Татковина“*.

УСТАВЪ

на

БЪЛГ. МАКЕДОН.- ОДР. РЕВОЛ. КОМИТЕТИ.

ГЛАВА I.

ЦѢЛЬ.

Чл. 1. Цѣльта на Б. М. О. Р. К. е придобиванне пълна политическа автономия на Македония и Одринско.

Чл. 2. За постиганне на тая цѣль, тѣ се длъжни да събуждат съзнанието за самозащита у българското население въ казанитѣ въ 1 чл. области, да разпространяватъ между него революционни идеи чрезъ печатътъ или устно и да подготвятъ и подигнатъ едно всеобщо въстание.

ГЛАВА II.

Съставъ и устройство.

Чл. 3. Членъ на Б. М. О. Р. К. може да бъде всѣки българинъ, безъ разлика на полъ,

Фотографија на првиот устав на ВМРО,
напишан од Гоце Делчев и Горче Петров

КАКВА Е ЦЕЛТА НА ВМРО

Во своите спомени Иван Хаџиниколов, еден од основачите на Организацијата објаснува како се е случило нејзиното основавање.

„Од 1888 год. српската пропаганда во Македонија ја засили својата дејност и почна да ја напаѓа дури Солунската гимназија... Знаејќи, дека во Македонија нема Срби, таа дејност на српските агенти многу ме вознемируваше. И во барањето на средство за противодејствие на таа пропаганда дојдов до заклучок, дека само една тајна револуционерна организација ќе може да пресече патот на тугите пропаганди во Македонија и таа ќе е најсигурната подкрепа за запазување на Бугарштината во Македонија..“

За целта на Организацијата Хаџиниколов пишува:

„Ние сакаме да ја запазиме Македонија во нејзините географски граници, кое може да се оствестува преку саканата од нас автономија. Така ослободена, Македонија ќе представува една втора Бугарија, макар и неприсоединета кон мајката татковина. После извојувањето на автономијата на Македонија може да се дејствува и да се дојде до федерирањето и со Бугарија во прво време..“

Основачите го избираат д-р Христо Татарчев од гр. Ресен за прв претседател, а Даме Груев за секретар. Ете како Татарчев го опишува создавањето и целта на Организацијата во своите спомени страница од кои даваме тука во фотографија од оригиналот.

Во тоа време ќе се установи нова формација — веста на подобно ниво, за да се сфатат членовите лично избираат да дејствуват за доброто. Раздвојени се обаче со увереност, че ни предстои сериозна и тешка задача. Задвижување се оданого на дејствувание пред некои познати и еден еден од нив следеше при тојден момент да изолува пребивањето на учител, еснафе, занаетлии и трговци во Солун, дошол околу провинцијата, и да агитира пред тие за идната. Тоа се мисл до вреа на 1903 год. Во мајскиот на 1904 год. президијатот пак, казаник шестина дуои се сбирани пред Богочинице во стана на Никол Димитров (срвну илката сега на брати Деметрија, бившиа български политик), за да турат вети пачалото на една револуционна организација. Разлика се на длого вкргу целта на ова организација и до-сетие се сбирани вкргу автономната на Македонија со предикство на български елементи. Не можеше да изд-двено, говорителот, премо организацијата на Македонија со България, защото вондихте, че туј око дротице голуба и животот нивниа привождателство на великит сили и аспирацијат на соседити нивни држави и на Турција. Миславаши ни прети ума, че една автономна Македонија сите би носела по-лесно да се следити со България и во грвниа случај ако тоа не се постигне, че око ноче да воступи за обединително звано на една Федерација на балканити нивниа. Одначино, до колкото си провинцијата, персонално не влизаше во нашата програма, и мисла, че до-сетие се заниса да се вклучи и ова област, вети автономна Македонија. Иако се установише вкргу целта на нашата организација, во следната срца се законика да изработити устав на организацијата. Инакне на рече едно, тоа

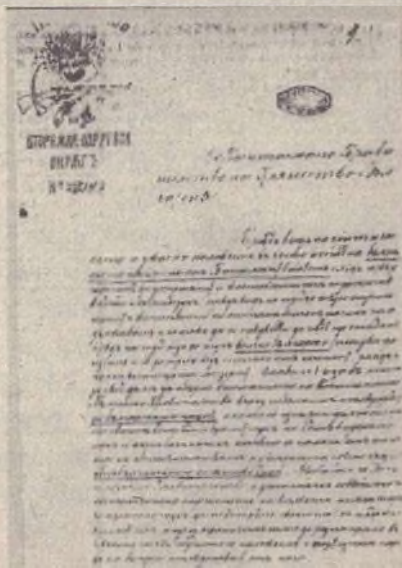
Фотографија на страница од
„Првиот Централен Комитет на ВМРО“
Спомени на д-р Христо Татарчев.

ВРВ ВО БОРБАТА НА ВМРО СТАНА ИЛИНДЕНСКОТО ВОСТАНИЕ ОД 1903 ГОДИНА

Сите туѓи представители, новинари, дипломати, како и самите турски власти никаде не говораат за востание спроведено од некаква си „македонска нација“. Пишуваат и говораат само за бугарско востание, македонски Бугари и бунтовници. Но најдобро покажуваат, зошто и кој го дига востанието, документите на ВМРО. Ете што пишува во писмо до бугарското правителство Главниот штаб на востанието начело на кој е основувачот на ВМРО Даме Груев:

„Пред вид на критичната и ужасна положба, во која испадна Бугарското население од Битолскиот вилает после извршените опустшувања и жестокости од турските војски и башибозук ...пред вид на тоа, дека тук сето Болгарско ризикува да загине и се затрие без спомен од насилија, глад и настапуваштата мизерија, Главниот штаб смета за свој долг да обрне внимание на почитуваното Болгарско правителство врз гибелните последици за Болгарската нација, ако тоа не го исполни својот долг спрема своите единородни браќа тука по еден внушителен начин, кое се

наложува по силата на опасноста, која загрозува општобугарската татковина денес... Ни едно Болгарско училиште не е отворено, ниту ќе се отвори... Никој не мисли за наука, кога е поставен надвор од законите на земјата зошто го носи името Болгарин... Поставени начело на народното ни движење тука ние апелираме кон Вас од името на роба Болгарин да му се притекате на помош..."

Фотографија од писмото на Главниот штаб до Бугарското правителство.

СОЛУНСКИОТ АТЕНТАТОР

Павел Шатов е роден во Кратово во 1882 година. Учи во Скопје и во Солунската гимназија. Како еден од „гемициите“ учествува во Солунските атентати во април 1903 година. Приврзеник на т.н. „левица“ во македонското ослободително движење. После создавањето на Југословенска Република Македонија Павел Шатов за известно време е министер на правосудието. Соборен од тоа место со обвинение, дека води „пробугарска“ дејност. Умира под домашен притвор во Битола во 1950 година.

Ете како ги опишува резултатите од Илинденското востание Павел Шатов во својата книга „Македонското национално ослободително движење“

„...Од 20 јули до месец ноември 1903 година станале 240 судрувања меѓу 26 500 востаници и 351 000 турска војска. Убиени се и ранети 1000 востаници и 5330 турски војници. Изгорени се 12 450 куќи на Бугари во Македонија и Одринско. Убиени и заклани се од турците 4700 невинни луѓе. Силувани се 3122 жени и моми. Запленети и одвлечени во Турција 72 жени и девојки. Уапсени се 4000 Бугари, од кои 1000 се осудени на строг темничен затвор...“

Ние превахме тежък животъ въ Фезанъ. Освободихме се сега, на 2 августъ тази година (1908). Тамъ умрѣха Марко Бошняковъ на 15. II 1908 отъ блатиста треска (fièvre paludique) и Миланъ Арсовъ отъ туберкулозна ангина (angine touberculeuse), на 8 юни 1908 г.

Вѣхме въ Фезанъ до 50 души българи — отъ Битолско, Скопско и Солунско — все политически заточеници.

Преди атентата ние разсъждавахме тъй:

Ние избрахме органъ, за да пропагандираме своята терористическа акция, та смятахъ, че е полезно за дѣлото, ако можемъ и следъ атентата да уцѣлѣемъ, за да можемъ да продължимъ дѣлото. На това мнение бѣхме азъ, Миланъ Арсовъ и Бошняковъ. Напротивъ Мечевъ, Кирковъ и Орце бѣха на мнение, непренѣнно да се свършимъ съ това и нашиятъ животъ. Ние предлагаме да не извършимъ изведнажъ всичко, а постепенно, едно по едно, а банката най-сетне, защото целта бѣше да направимъ несигурни европейскитѣ капитални. Мечевъ и другаритѣ му отговаряха, че ние не сме гарантирани, че следъ първа опитъ не ще бъдемъ хванати, че нямаме динамитъ и пр. Затова тѣ бѣха на мнение, да не вземаме никакви мѣрки за да избѣгаме, защото трѣбваше заедно съ атентата и ние да свършимъ. Така и направиха. Азъ не бѣхъ съгласенъ съ това — да свършимъ. Тѣ искаха да се постигне по възможность по-голямъ ефектъ. Не можахъ да ги съзнаю. Орце се осигури на дружеството New York шестъ месеца преди атентата за 10,000 лева. Бояхме се, че отъ страна на Организацията ще ни се натяква, ако не успѣемъ, та въ такъвъ случай трѣбваше да се върнатъ на Сарафова даденитѣ отъ него 10,000 лева. Полицията бѣше на името на Липова и на едно друго лице — за Сарафова. Писа се и на него за това. И тия пари Сарафова ги получи. Той отъ тѣхъ даде 150 наполеона на братата на Орце — по милость.

Фотографија од спомените на Павел Шатев
за заточението му во Сахара-Фезан

Празникътъ свенароденъ, български Великденъ въ който възкресна единъ жилавъ, подложенъ на разпятие, сечъ и изстребление, възкресна не съ свещъ а съ мечъ и пушка въ ржка. Това е Илинденъ!

Илинденъ е свѣтла историческа дата не само за българитѣ отъ и въ Македония, не! Илинденъ е свѣтла дата отъ историята на цѣлокупния български народъ, защото тоя денъ е освѣтенъ отъ борци, истински българи достойни ученици на Раковски, на Левски, на Ботевъ, на Бенковски, Захари Стояновъ и ми. други; защото борческитѣ пѣсни пѣти отъ борцитѣ изъ македонскитѣ балкани бѣха ехото на бунтовнитѣ иѣсни — тѣзи на Оборище, Сопотъ, Класура, Панагюрище, Батакъ и Перушица!

Не, Илинденъ не е само на българитѣ отъ Македония; Той е български, защото борцитѣ творци на епопеята въ тоя денъ бѣха българи, само българи, отъ кръвта и плътта на българитѣ населяващи отъ памти-иѣка хубавата македонска земя!

Илинденъ трѣбва да бжде неизличимъ отъ наметѣта на всѣкиго, които милѣе за родината си, защото е писанъ не съ перо и мастило, а съ мечъ и кръвта на хиляди борци сложили коститѣ си по върховетѣ на Пелистеръ Стогово, Вичъ, Грамосъ, Пиринъ и Шаръ!

Поклонъ предъ Илинденъ и неговитѣ творци
В. Чернодрински

Од статијата на Војдан Чернодрински за
Илинденското востание

ВМОРО ВО ВРЕМЕ НА ХУРИЕТОТ

Кога после Хуриетот во 1908 година ВМОРО се легализира противоречијата во Организацијата /особено после смртта на Даме Груев во 1906 година/ се изоструваат. Десните начело со Централниот комитет на ВМОРО создават Сојуз на Българските конституционни клубови, а левицата предимно дејците од Серски округ начело со Јане Сандански формираат Българска народна федеративна партија /покасно Народна федеративна партија - Българска секција/.

Уште во уставот на Българските конституционни клубови се фиксира нивната цел:

„Българскиот конституционен клуб има за цел:

а/ да даде граѓанско и политичко воспитание на Бугарскиот народ...

б/ да ја пази и развива Бугарската народна култура.“

Вестникот *„Народна волја“* е орган на санданистите. Ете како се објаснети неговите цели во број 1 од 17. I. 1909 год.

„Како орган на БНФП „Народна волја“ застанува врз почвата на интересите главно на оној дел од Бугарското население, кое го составува огромното негово мнозинство и нај-главниот елемент

на оваа партија - лишените од државни грижи мали сопственици, безимотните и малоимотните чифлигари, мали стопани, занаетчии, трговци. Тие слоеви се чиито интереси се интересите на Бугарската националност во Империјата..."

ВОЈВОДАТА ЈАНЕ САНДАНСКИ

Јане Сандански има многу заслуги, но и многу гревови. Најголемата вина му е, дека го нарекува убиството на членовите на ЦК на ВМРО Иван Гарванов и Борис Сарафов и со тоа го сложи почетокот на братоубиствата во Организацијата. Воден од своите големи амбиции тој влегува во конфликт со мнозинството од ВМРО. Да се тврди се пак дека Јане Сандански не се чувствува Болгарин е полна глупост. Ете како го објаснува Јане Сандански својот идеал за слободна Македонија во интервју со представител на италианскиот вестник „Секуло“ во Тирана, по повод окупацијата во 1912 год. на Вардарска и Егејска Македонија од Србија и Грција:

„Македонските револуционери, кои после долга и жестока борба со турската тиранија доживеја да ја видат својата мечта – извојување на слобода на Татковината, не можат да допуштат таа одново да попадне под српско и грчко владеење. Нема да се сопрат и пред нај-страшните терорис-

тички средства, за да ја реализираат сакровените си мечта – слободна Бугарска Македонија“.

Правилникъ

на

Народната Федер. Партия (Бълг. секция).

1. Партийни членове.

Чл. 1. Членъ на бълг. секция на Народната Федеративна Партия може да бжде всѣки българино, отомански гражданино нанършилъ 20 год., който възприема партийната програма и се числи къмъ една отъ мѣстнитѣ организации.

Забелѣжка. Приема се за членъ и гражданинъ отъ друга нация, до образуването на партийна секция отъ таа нация.

Чл. 2. Всѣки членъ е длъженъ да се снабди съ установената партийна карта и редовно да внася свой вносъ, който бива седмиченъ или мѣсеченъ и опрѣдленъ отъ самия него.

Чл. 3. Приемането на членове въ мѣстнитѣ организации става чрѣзъ лично заявление прѣдъ мѣстното бюро и по прѣпорѣка отъ 2 членове.

Чл. 4. Изключване на членъ отъ организациитѣ може да стане въ общо мѣстно партийно събрание. Обтажване на тѣзи рѣшения се отправятъ до централното бюро, като къмъ първа и до конгреса като къмъ послѣдня инстанция.

Фотографија од „Правилник на Народна федеративна партија (Бугарска секција)“.

Основана од Јане Сандански после Хуриетот.

КАКОВ БЕШЕ ПЕРЕ ТОШЕВ

Роден во 1865 година во град Прилеп. Учесник во Српско-Бугарската војна. Во 1892-1893 година е учител заедно со Даме Груев. Заточен во Мала Азија во 1901. Водач на чета во Илинденското востание во Мариовско. Убиен во 1912 година од душмански куршум.

Ваше Блаженство,

Подпишаниот, по род Болгарин од град Прилеп, бивш долгогодишен учител и инспектор во Македонија, во Прилеп, Скопје, Битола и Солун, разделен од оваа должност преди неколку години поради апсањето ми...и т. н.

Ваше духовно чедо:

Петар Тошев"

КОЈ ГО ИЗМИСЛУВА МАКЕДОНИЗМОТ

ОД ИЗВЕШТАЈОТ НА СТОЈАН НОВАКОВИЌ
ДО МИНИСТЕРОТ НА ПРОСВЕТАТА НА
КРАЛСТВО СРБИЈА
БЕЛГРАД 1887 Г..

„...Бидејќи Бугарштината, како на сите им е
добре познато, има длабоки корени во Македо-
нија, мислам дека е скоро невозможно таа да
биде уништена ако и се противопостави само
српската идеја. Се сомневам, дека оваа идеја ќе
може да ја потисне Бугарската, ако остане само
како чисто и голо противопоставење. Затоа голема
полза би имале од свој сојузник, остро противо-
поставен на Бугаризмот и содржејќи во себе си
елементи кои да го привлечат народот и кои да
бидат блиски на неговите чувства – точно тие ќе
го одцепат от Бугарштината. Каков таков сојузник
јас го гледам „Македонизмот...“

(Кл. Џамбазовски, „Културно-општествените
врски на Македонците со Србија
во текот на XIX век.“ Скопје, 1960 г. стр. 178)

КРСТЕ МИКИРСОВ ЗА НАРОДНОСТТА НА КРАЛИ МАРКО

Крсте Мисирков е роден во 1874 година во с. Постол, Ениџевардарско. Завршува образование како српски степендиант во Белград при професор Стојан Новаковиќ. Добро познато е дека Мисирков е првиот кој ги излага идеите на Новаковиќ „за култивирање на македонизам“ кај Болгарите во Македонија во својата книшка „За Македонцките работи“.

Но што кријат за Мисирков нашите историчари:

1. Мисирков јавно се откажува од пишувањата во својата книшка објаснувајќи, дека *„истапил како импровизиран политичар по македонското прашање“*.

2. До крајот на својот живот Мисирков напишува множество научни трудови, каде го брани бескомпромисно Бугарскиот карактер на славјанското население во Македонија.

3. Секој кој е прочитал „За Македонцките работи“ знае, дека и во неа Мисирков пишува, дека целото славјанско население на Македонија, само се нарекува и се чувствува, како дел од Бугарската нација.

Есенцијата на идеите на Мисирков до крај на животот му е собрана во една негова статија во вестник „20 јули“ издаван од Илинденската организација во Софија.

„Се нарекуваме ли ние Болгари или Македонци, ние секогаш се сознаваме како оделна, единна, совршено одлична од Србите и со Бугарско национално сознание народност.“

Внатрешната филологија и историја.

македонски и српско-хрватски енциклопедии и народи).

сирковъ.

XIV в. в. са биле само, български царе и култура, което, впрочем, навълно одговаряше на действителноста.

Во Мускисевата хроника Вълкашинъ и Марко се наричатъ крале на България. Въ сѣштата хроника се различаватъ два Сърби, сѣрбиенци на Краљ Марко: Горни (днешната „Стара Сърби“) и Долни (Моравски басейнъ) Сърби. Князь Лазаръ се нарича *dispolo del Inferior Serbia, dita Bulgaria*. Указватъ се тѣа сѣшо гранични мѣста между България и Албаниа: *e il una fontana posiziata Dobrida, e la se divide le Albania della Bulgaria*. Државата на Вълкашина и Марко се нарича България, очевидно поради етимическия и съставъ и поради българското национално самосъзнание на населението; едното и другото не са могли да бидатъ непознати из съставниотъ албанецъ. Наричането Долни Сърби сѣшо България пакъ нѣто че ли говори за българско население въ Долни Сърби.

„Српската“ хроника сѣшо говори за българско национално самосъзнание у македонците. Въ тѣа частитъ на Душановото царство на югъ отъ Моравски басейнъ и днешна „Стара Сърби“, или на югъ отъ Горни и Долни Сърби на Мускисевата хроника, носатъ двойно название „Бугарий и Македоний“: „Вукашинъ же со братиою (позелѣваше) во Бугарий и Македоний“ (Гласникъ Друштва Српске словесности, свезка V, стр. 71); „Прочее во Бугарий и Македоний бысть гладъ и поморъ за два дѣла“ и пр. (*ibid.* стр. 77). Тукъ подъ двойното име Тронански дѣтисисъ очевидно подразбира едни и сѣщи српци, които за мѣстното население и за съседниотъ албанецъ била България, а за образованиотъ сърбин, които обичали старата географическа терминологија — била Македония. Отъ това се вижда, че името Македония за „српите“ било еднозначуше съ името България.

Фотографија од статија на Крсте Мисирков
„Белешки кон јужно-славјанската филологија и историја“ Списание „Македоно-Одрински преглед“
24 јуни 1907 год. стр. 10-11.

ЦИТАТИ ОД СТАТИИ НА КРСТЕ МИСИРКОВ

„Читателите на таа статија ќе бидат веројатно изненадени од грамадното противоречие, кое ќе сретнат во неа за разлика со оноа, кое го прочитаа или можат да прочитаат во мојата брошура „За македонските работи“. За одгатнување на тоа противоречие доста е да се припомни, дека јас таму истапив, како импровизиран политичар по македонското прашање... Сега содржина на брошурата стоеше толку далеку од непристрасната наука...“ и т. н.

Списание „Болгарска сбирка“ 1910-1911 г.

„...Идејата за оделен македонски народ е една итро скроена лаѓа, за да имаат србите право барем на дел од Македонија“.

„...Србија ги владее земјата и телата на Македонците; душите им пак са во Болгарија и со Болгарија, за да бидеме добри славјани треба да бидеме добри Болгари...“

„Кој е против Велика Болгарија тој е против славјанството...“

3 јануари. 1915 год.

„...Зошто Србите сакаат Македонија? Какво српско има во таа чисто болгарска страна, која си остава таква од 6-ти век и до денешен ден, и покрај превратностите на историјската судба“

Весник „Мир“ од 8 март 1919 год.

НАЈ-МНОГУБРОЈНАТА НАРОДНОСТ ВО МАКЕДОНИЈА

СПОРЕД ДИМО ХАЏИДИМОВ.

„НАЗАД КОН АВТОНОМИЈАТА“

1919 год., стр. 26.

„Оваа идеја се пак си остана само идеја Бугарска, додека нај-после исчезна и како бугарска. Ниту Грците, ниту Турците, ниту друга некоја националност во Македонија го прифатија тој лозунг. Нешто повеќе се објавија против него, против автономната идеја... Зошто автономната идеја кај Болгарите доби по-широк полет напредно со создавањето на Внатрешната македонска револуционерна организација, која беше болгарска по состав, се пројави како организација доволно решителна и со силна боева моќ и сила на спротивставување. Водството на македонските Грци не можеше да се нареди под знамето на една таква организација, која во никој случај не би станала орудие на елинизмот како национален идеал... Во лицето на Болгарија грчкото кралство и неговите агенти во Македонија гледаа еден фактор по-силен и со по-голем воен престиж, а тоа наложуваше едно негативно однесување кон внатрешното бугарско движење... Без сомнение, штом како македонските Грци нај-многубројната после Болгарите националност, земаа таков став спрема автономната идеја, таа последната не можеше да смета на успех...“

„...Србите макар и подпомагани од чети на Внатрешната револуционерна организација, не можеа да не забележаат, дека населението чак до западните граници, како Бугарско, ги очекувало Бугарските ослободителни војски.“

**ОД КНИГАТА НА КИРИЛ ПРЛИЧЕВ
„Србскиот режим и револуционерната борба во
Македонија /1912- 1915/“.**

Кирил Прличев /1875-1944/. Син на Григор Прличев. Роден во град Охрид. Во 1896 година зема учество на конгресот на ВМРО во Солун. Учесник во четата на Хр. Чернопеев во Илинденското востание.

После Хуриетот во 1908 година еден од создавачите на легалниот Сојуз на Болгарските конституционни клубови во Турција.

Задграничен претставител на ВМРО после Првата светска војна. При расцепувањето на ВМРО во 1928 година е приврзеник на Александар Протогеров /исто од Охрид/.

После востановувањето на болгарска власт во Македонија во 1941 година се враќа во Охрид и е директор на Музеј на старините. Автор на книги.

Глава втора.

1. Въстаническо движение въ Дебър — Струга — Охрид. 2. Прогонване на сръбските войски и установяване българска революционна власт. 3. Фронтът на въстаническите боеви сили. 4. Подвизите на въстаниците. 5. Изпълнение на пожеланието на въстаниците. 6. Нови присъдени и убийства — септ въстанически гробове и околи.

1. Въстаническо движение въ Дебър — Струга — Охрид.

Никога и никаждѣ въ Македония, прѣз всичкото врѣме отъ излизането на сърбитѣ до тѣхното прогонване отъ страната, мѣстното население не се бѣ помирило съ мисълта да остане подъ сръбска власт. То винаги е реагирало. Душевната реакция, която се състои въ открито илюлдиане на угрозената народност, въ привързаност къмъ осекверненото национално икономическо, считало за установенитѣ нрави и обичаи, когато ни ги постигнатъ — това е реакция, готова сама да се обърне въ самостоятелна акция въ даденъ психологически моментъ. Таква реакция никога не е липсвала у македонския българинъ подъ сръбския режимъ; той постоянно я е проявявалъ, кога поединично, кога колективно. И естествено, тя го е карала да дари и конкретна форма, материаленъ изразъ за нея, т. е. да се обърне тя на война. Понякогѣ по-яснѣ.

Прѣзъ цѣла си особено труденъ воененъ походъ въ Македония сърбитѣ, макаръ и подпомагани отъ чети на Вътрешната революционна организация, не можаха да не заблѣжаватъ, че населението чакъ до западнитѣ граници, като българско, очаквало е сръбските освободителни войски. Това бѣ отъ естество да, мисли въ будвата имъ едно ожесточение. Въ Дебъръ и Дебърско прѣзъ септември 1913 година сърбитѣ съ крутостта на своитѣ обиски и суровостта на свои режимъ бѣха дали излезъ ходъ на своето ожесточение. Албанскитѣ шефове, които бѣха отъ прѣмо привителски настроени къмъ българската революционна организация и въ разбирателство съ войнитѣ водители, носедоха частъ отъ албанското население сръбцу крайно прѣдизвикателнитѣ сръбски власти. Движението жвотва стидливо отъ Пинконеа (Долинъ Дебъръ) въ момента, когато сърбитѣ прѣдизвикали интереса на Македония. Числото на потеглялитѣ отъ Пинконеа въстаници постоянно се увеличавало отъ присъединялитѣ се къмъ тѣхъ по пътя до Дебъръ. Отъ тукъ сръбскитѣ чиновници и сръбскитѣ войски биватъ

Фотографија од книгата на Кирил Прличев
која дава сведоштва за Охридското востание
против србите во 1913 година и востановување на
болгарската власт во градот.

1941 ГОДИНА ЖИВИТЕ УЧЕСНИЦИ ВО ИЛИНДЕНСКОТО ВОСТАНИЕ ПРАЗНУВААТ ВО СЛОБОДНА БИТОЛА.

Напред вдесно е членот на Главниот штаб на востанието Анастас Лозанчев. Роден во Битола во 1870 година. Еден од првите дејци на ВМОРО во Битола. Член на Битолскиот окружен комитет. На Смилевскиот конгрес е избран за член на Главниот штаб на востанието заедно со Даме Груев и Борис Сарафов. После востанието живее во Софија до 1908 година кога се враќа во Битола. При српска окупација во 1912 е принуден одново да се врати во Бугарија. Во 1941 заедно со другите живи илинденци активно учествува во востановување на болгарско управување; во Вардарска Македонија. Умира во Софија во 1945 година.

ИНТЕРВЈУ НА ИВАН /ВАНЧО/ МИХАЈЛОВ ВОДАЧОТ НА ВМРО ПОСЛЕ 1924 Г.

РАЗГОВОРОТ Е ПРОВЕДЕН СО КОРЕСПОНДЕНТ НА
В. „ХРВАТСКА“ ВО 1970 Г.

ПРАШАЊЕ: Во што се состои, по-точно во што може да се види некаква разлика измеѓу кралскиот и комунистичкиот режим во Македонија?

ОДГОВОР: Кралскиот режим започна веднаш со посрбувањето. А сегашниот режим ја усвои препораката на српскиот политичар Стојан Новаковиќ, која тој кон крај на минатиот век ја даваше на белградските одговорни фактори. Против Бугарштината, која ја признаваше Новаковиќ дека има длабок корен во Македонија, мајсторски треба да се противопостави „македонството“, т.е. треба да се използува географското име на земјата.

Титовци започнаа со физички напади врз бугарската интелигенција и сите влијателни Бугари. Истовремено започнаа и систематска пропаганда, дека Македонците се оделна народност, а не Болгари. Оваа демагагија со географското име достигна огромни размери.

Верно е, дека ние покрај нашето бугарско име сме се нарекували и македонци, но само во онаа смисла како далматинците Хрвати се нарекуваат себе си - далматинци, или херцеговците Хрвати - се нарекуваат и херцеговци. Во Македонија Турците, Грците и Ароманите исто се означуваат и како Македонци.

Секој малку пописмен човек знае, дека во скоро сите европски земји има области со различни географски имиња, а суштествуваат и племенски имиња. При Болгарите имаме географски имиња: Добруџа, Тракија и Македонија; но и денес се среќаваат уште племенски имиња: рупци, торлаци, брсјаци, мијаци, шопи.

Ако новите скопски жупани, поради омраза против Болгарштината, сакаат под маската на географското име да прогласуваат „Македонска народност“, логично е да ги запрашаме: зошто не ги прогласуваат во својата жупанија како оделна народност Брсјациите, така како населението околу градовите Кичево и Крушево е познато под истото име?

Во Италија и Германиј би следувало, врз основа на географски и стари племенски имиња, да бидат прогласени барем десетина нови „народности“. Но никој не тргнува по таков погрешен пат, освен zesлепените шовинисти од категоријата на Новаковиќ, или оформилите се во негов дух ренегати, каквито се денешните комунисти во Македонија под југословенска власт.

Кажав, дека имената Македонија и Далмација се стари, како е старо името Галија (денешна Франција). Но не суштествуваат народности македонска, далматинска или галска“.

Иван Михајлов 1970

Македония, чудна страна,
нема да бидит гръчка она!
Шума и гора, и планина,
самий камен на тая страна,
птица и риба во Вардар река,
живо и мъртво на свои крака
ке станат и ке дадат ответ
на цела Европа, на цел свет:
Я Българка сум, Българин сум я,
Българе живеят во тая страна!